

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Sžo/22/2014
Identifikačné číslo spisu:	7012200415
Dátum vydania rozhodnutia:	02.12.2014
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Zemková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2014:7012200415.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: G. K., bytom S., proti žalovanému: Okresný úrad Košice, Odbor opravných prostriedkov, Komenského 52, Košice, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. SVS-OP1-2012/007252/TMB zo dňa 4. apríla 2012, konajúc o odvolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave č. k. 4S/130/2012-61 zo dňa 29.11.2013, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Bratislave č. k. 4S/130/2012-61 zo dňa 29. novembra 2013 p o t v r d z u j e.

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

Odôvodnenie

I.

Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) napadnutým uznesením podľa § 250d ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) zastavil konanie o žalobe žalobcu z dôvodu, že žaloba bola podaná neoprávnenou osobou.

O trovách konania krajský súd rozhodol tak, že podľa § 146 ods. 1 písm. c/ O.s.p. s použitím ustanovenia § 246c O.s.p. žiadnemu z účastníkov ich náhradu nepriznal.

Krajský súd posudzoval, či žalobca je osobou oprávnenou na podanie žaloby v súlade s § 250 ods. 2 veta prvá O.s.p., s ohľadom na tvrdené ukrátenie na právach. Aktívna procesná legitímácia žalobcu, ako procesná podmienka v zmysle § 250 ods. 2 O.s.p., ktorá robí procesný subjekt osobou oprávnenou na podanie žaloby, v sebe zahŕňa kumulatívne dva predpoklady, a to postavenie účastníka správneho konania a súčasne ukrátenie na právach napadnutým rozhodnutím, vydaným v správnom konaní. Poukázal, že žalobca bol ako navrhovateľ účastníkom priestupkového konania v zmysle ustanovenia § 72 písm. d/ v spojení s § 68 ods. 1 zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov

(ďalej len „zákon o priestupkoch“), v priestupkovom konaní sa však rozhodovalo o obvinení z priestupku a uložení sankcie JUDr. I. R. a rozhodnutím o zastavení konania z dôvodu, že skutok, o ktorom sa koná, nie je priestupkom, resp. nebolo JUDr. I. R. - obvinenej z priestupku preukázané jeho spáchanie, nemohol byť žalobca ukrátený na svojich právach, pretože rozhodnutie o priestupku sa osobne týka iba osoby obvinenej z priestupku a svojimi účinkami neovplyvňuje právnu pozíciu žalobcu, t.j. nezasahuje do právnej sféry žalobcu ani nespôsobuje zmenu jeho právneho postavenia. Podľa názoru súdu žalobca nie je oprávnenou osobou na podanie žaloby, pretože žalobou napadnutým rozhodnutím žalovaného, ktorým zamietol odvolanie žalobcu a potvrdil rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu nebolo rozhodnuté o žiadnych právach alebo povinnostiach žalobcu (okrem trov konania), z čoho vyplýva, že týmto rozhodnutím žalobca nemôže byť ani ukrátený ani dotknutý na svojich právach.

V konaní nebolo osvedčené splnenie procesnej podmienky osoby oprávnenej na podanie žaloby - aktívnej procesnej legitimácie žalobcu, keď táto nebola podložená žiadnym konkrétnym tvrdením o ukrátení na právach, ktorému by korešpondovalo jeho objektívne oprávnenie vychádzajúce z konkrétneho právneho predpisu, ktoré by ovplyvnilo právnu pozíciu žalobcu a zasiahlo do jeho právnej sféry alebo spôsobilo zmenu jeho právneho postavenia.

II.

Proti tomuto uzneseniu podal žalobca včas odvolanie, navrhol, aby najvyšší súd zmenil rozsudok súdu prvého stupňa a uznal JUDr. R. za vinnú podľa § 49 ods. 1 písm. a/, písm. b/ zákona o priestupkoch a ďalej žiadal, aby mu JUDr. R. uhradila sankčnú náhradu 1000 € za porušenie jeho práv v znení § 13 ods. 2, ods. 3 zákona č. 40/1964 Zb.

Je názoru, že rozhodnutie krajského súdu nie je dostatočne a presvedčivo odôvodnené, takéto rozhodnutie sa javí ako svojvoľné - teda neobhájiteľné, prijaté bez opory v práve a nelegitímne. Poukázal, že krajský súd odignoroval výpoveď Ing. T. Q. zo dňa 22.11.2011, kde jasne opisuje situáciu rozhovoru medzi ním a pani R.. Poukázal na čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, ktorá je súčasťou slovenského právneho poriadku. Je názoru, že krajský súd sa nevysporiadal so všetkými námietkami žalobcu bez racionálneho, zákonného základu, čím hrubo porušil nielen ustanovenie § 176 ods. 2 trestného poriadku, ale aj žalobcove ústavné právo na spravodlivý proces, garantovaný čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „Ústava“) a čl. 6 ods. 1 Dohovoru, spojené s právom na obhajobu.

Krajský súd sa nezaoberal žalobcovým relevantným argumentom o podaní trestného oznámenia na jeho osobu vo veci poškodzovania cudzej veci podľa § 245 ods. 1 trestného zákona pani R. dňa 11.04.2011 č. ORP-495/KY-KS-2011. V oznámení pani R. žalobcu obvinila z poškodenia túj v hodnote 132 €, že vraj ich žalobca niečím polial a následne na to uhynuli. Toto pani R. potvrdila aj vo svojej výpovedi dňa 16.04.2011 na OO PZ V Kysaku. Toto trestné obvinenie bolo zrušené dňa 30.05.2011, pretože skutok sa nestal. Obvinenie bolo vykonštruované. Na tento argument krajský súd nereagoval a preto svojou arbitrárnosťou porušil § 326 ods. 3 písm. c/ trestného zákona. Ďalej poukázal, že pani R. pri rozhovore s pánom Q. uviedla, že páchatelom skutku uhynutia túj bol žalobca. Krajský súd v Bratislave nepreskúmal výpoveď pani R., ktorá vo svojej výpovedi klame a zavádza.

Odvolateľ ďalej uviedol, že na základe trestného oznámenia pani R. zo dňa 11.04.2011 prišli na súkromný pozemok rodiny R. policajti z OO PZ Kysak vykonať fotodokumentáciu poškodenia túj žalobcovou osobou a to dňa 16.04.2011.

Ďalej žalobca v odvolaní poukázal na § 15 trestného zákona, kedy je trestný čin spáchaný úmyselne. Vytýka súdu, že si neprečítal, že pani R. žalobcu obvinila 11.04.2011 v trestnom oznámení ORP-495/KY-KS-2011, že zničil tuje za 132 €. Túto vetu vykrikovala pani R. pred svedkom T. Q., ktorý to potvrdil aj dňa 16.04.2011 na OO PZ v Kysaku. Žalobca je názoru, že svojím konaním pani R. porušila žalobcove práva dané Ústavou a to, že každý má právo na zachovanie ľudskej dôstojnosti, osobnej cti, dobrej povesti a na ochranu mena. Každý má právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do

súkromného a rodinného života. Zdôraznil, že sudca, ktorý vynesie nespravodlivý rozsudok je zločinec, ktorý je pre demokratickú spoločnosť nebezpečnejší než hociktorý vrah. Je to vrah ľudských duší, vrah demokracie, právneho štátu a spravodlivosti. Preto, že bolo na osobu žalobcu podané krivé obvinenie z poškodzovania cudzej veci, ktoré bolo protokolárne zapísané v trestnom oznámení dňa 11.04.2011 a potvrdené dňa 16.04.2011 na OO PZ v Kysaku, pani R. sa dopustila priestupku podľa § 49 ods. 1 písm. a/ zákona o priestupkoch.

Žalobca ďalej uviedol, že týmto lživým tvrdením ho vystavila pani R. nenávisti, pohrdaniu spoluchatármi v lokalite a spôsobuje mu hanbu v očiach spoluchatárov a emocionálnu bolesť. Narušilo to jeho pokojný život v dôchodku. Toto oznámenie pani R. zasiahlo do mimoriadne citovej oblasti života žalobcu, občianskej bezúhonnosti a vážnosti v spoločnosti. Odvolateľ bol v rozpore so skutočnosťou označený za páchatela trestnej činnosti, ktorá je všeobecne považovaná za protispoločenskú a nemorálnu a ako taká je spoločnosťou odsudzovaná. Týmto oznámením žalobcu, ako občana, ktorý sa denne stretáva so spoluchatármi znevážila v takej miere, že spoluchatári majú o ňom tú najhoršiu mienku. Pani R. svojim konaním hrubo urazila jeho osobu, ohrozila jeho bezúhonnosť a vážnosť v chatovej oblasti. Bol označený ako páchatel trestnej činnosti, ktorú nespáchal, a preto mal byť dňa 13.05.2011 neprávom a arogantne vypočúvaný na OO PZ v Kysaku, okr. Košice - okolie v súvislosti s trestným podaním pani R. z poškodzovania cudzej veci. Toto obvinenie bolo dňa 30.05.2011 zrušené.

Podľa odvolateľa je jeho právom domáhať sa, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do jeho práva na ochranu jeho osobnosti, a tiež aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby mu bolo dané primerané zadosťučinenie (§ 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Tiež je názoru, že ako fyzická osoba má tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch (§ 13 ods. 2 občianskeho zákonníka). Výšku náhrady určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo (§ 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka). Predsedníčku senátu rozhodujúcu v predmetnej veci JUDr. Kokolevskú považuje za skorumpovanú, porušujúcu ustanovenie § 326 ods. 3 písm. c/ v súbehu s § 344 ods. 2 písm. b/, písm. e/ Trestného zákona, ustanovenia § 2 ods. 10 trestného poriadku a porušila ustanovenie § 339 ods. 1 Trestného zákona.

III.

Odporca sa nevyjadril k podanému odvolaniu proti uzneseniu krajského súdu.

IV.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 246c ods. 1 v spojení s § 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnuté uznesenie krajského súdu spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, odvolanie prejednal bez nariadenia pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 veta prvá O.s.p. a dospel k záveru, že napadnuté uznesenie je potrebné potvrdiť.

V správnom súdnictve prejednávajú súdy na základe žalôb prípady, v ktorých fyzická alebo právnická osoba tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím a postupom správneho orgánu a žiada, aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia a postupu (§ 247 ods. 1 O.s.p.).

Podľa § 49 ods. 1 písm. a/ zákona o priestupkoch sa priestupku proti občianskemu spolunažívaniu dopustí ten, kto inému ublíži na cti tým, že ho urazí alebo vydá na posmech.

Podľa § 68 ods. 1 zákona o priestupkoch priestupky podľa § 42a a § 49 ods. 1 písm. a/ sa prejednávajú len na návrh postihnutej osoby alebo jej zákonného zástupcu, alebo opatrovníka (ďalej len „navrhovateľ“). Podľa § 76 ods. 1 písm. a/ a c/ zákona o priestupkoch správny orgán konanie o priestupku zastaví, ak sa o ňom zistí, že
a/ skutok, o ktorom sa koná sa nestal alebo nie je priestupkom,
c/ spáchaniu skutku, o ktorom sa koná nebolo obvinenému z priestupku preukázané.

Podľa § 79 ods. 1 zákona o priestupkoch občianovi, ktorý bol uznaný vinným z priestupku, ako aj navrhovateľovi, ak bolo konanie začaté na jeho návrh zastavené podľa § 76 ods. 1 písm. a/, b/, c/ alebo j/, uloží sa povinnosť uhradiť štátu trovy spojené s prejednaním priestupku. Trovy konania sa uhrádzajú paušálnou sumou, ktorú ustanoví Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky po dohode s Ministerstvom financií Slovenskej republiky všeobecne záväzným právnym predpisom.

Podľa § 247 ods. 1 O.s.p. podľa ustanovení tejto hlavy sa postupuje i v prípadoch, v ktorých fyzická alebo právnická osoba tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím a postupom správneho orgánu a žiada, aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia a postupu.

Podľa § 250 ods. 2 veta prvá O.s.p. žalobcom je fyzická alebo právnická osoba, ktorá o sebe tvrdí, že ako účastník správneho konania bola rozhodnutím a postupom správneho orgánu ukrátená na svojich právach.

Najvyšší súd preskúmal odvolaním napadnuté uznesenie a konanie, ktoré predchádzalo jeho vydaniu a dospel k záveru, že uznesenie krajského súdu je vecne správne.

V predmetnej veci zostala spornou otázka, či žalobca je osobou oprávnenou, aktívne legitimovanou na podanie návrhu o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného o zastavení konania proti obvinenej z priestupku podľa ustanovení piatej časti O.s.p.

Procesná legitimácia účastníka správneho konania, ktorým žalobca bezpochyby bol, sama o sebe neznamena, že musí byť automaticky a bez ďalšieho skúmania aj účastníkom súdneho konania, v prípade súdneho prieskumu rozhodnutia. V danom priestupkovom konaní sa však nerozhodovalo o žalobcových právach a povinnostiach, ale o vine a treste pre pani I. R. podľa § 49 ods. 1 písm. a/ zákona o priestupkoch. Podľa odvolacieho súdu tak nebola splnená zákonná podmienka daná § 250 ods. 1 O.s.p., ktorá by robila z účastníka správneho konania procesný subjekt - osobu oprávnenú byť účastníkom súdneho konania aj bez návrhu podľa § 250 ods. 1 O.s.p., teda, že ide o účastníka správneho konania a súčasne môžu byť zrušením napadnutého rozhodnutia dotknuté jeho práva a povinnosti.

Podľa § 72 zákona o priestupkoch v konaní o priestupku sú účastníkmi konania

a/ obvinený z priestupku,

b/ poškodený, ak ide o prejednávanie náhrady majetkovej škody spôsobenej priestupkom,

c/ vlastník veci, ktorá môže byť zhabaná, alebo bola zhabaná, a to v časti konania týkajúcej sa zhabania veci,

d/ navrhovateľ, na návrh ktorého bolo začaté konanie o priestupku podľa § 68 ods. 1.

Je nepochybné, že žalobca bol ako navrhovateľ účastníkom priestupkového konania v zmysle ustanovenia § 72 písm. d/ v spojení s § 68 ods. 1 zákona o priestupkoch. V priestupkovom konaní sa však nerozhodovalo o tom, či sa pani I. R. dopustila protiprávneho konania, a či takéto konanie napĺňalo znaky skutkovej podstaty priestupku, následne, či boli splnené zákonné podmienky na uloženie sankcie. Týmto konštitutívnym rozhodnutím nemohol byť žalobca ukrátený na svojich právach a povinnostiach, pretože rozhodnutie o priestupku sa osobne týka iba osoby obvinenej z priestupku a svojimi účinkami nezasahuje do právnej sféry žalobcu, ani nespôsobuje zmenu jeho právneho postavenia. Podľa názoru najvyššieho súdu s poukazom na uvedené, žalobca nie je oprávnenou osobou na podanie žaloby a preto odvolací súd o odvolaní rozhodol tak, že uznesenie Krajského súdu v Bratislave ako vecne správne potvrdil (§ 219 ods. 1 a 2 O.s.p.).

V správnom súdnictve osoba, na návrh ktorej začalo priestupkové konanie, je účastníkom konania len v prípade, ak preukáže, že bol rozhodnutím vydaným v takomto konaní ukrátený na svojich právach. Z obsahu žaloby i odvolania však takéto ukrátenie nevyplývalo. Naopak dôvody, ktoré žalobca uviedol, môže žalobca použiť v inej žalobe a to nie v správnom súdnictve, ale v občiansko-právnom konaní, kde sa môže domáhať i náhrady škody, či nemajetkovej ujmy.

Treba uviesť, že vzťah medzi obvinenou a žalobcom, na návrh ktorého bolo začaté konanie o priestupku podľa § 68 ods. 1, je súkromnoprávnym vzťahom. Predmetom tohto vzťahu sú výlučne súkromnoprávne nároky, o ktorých môže byť rozhodnuté len v prípade, ak je v priestupkovom konaní vyslovené, že obvinená skutok spáchala. Posudzovanie viny a následného trestu však je zo zákona zverené príslušným orgánom štátnej správy (má verejnoprávny charakter) a preto nie je ovplyvniteľné účastníkom konania.

Nemožno ani skonštatovať, že by žalobca bol dotknutý na svojich právach, ak príslušný správny orgán nevyslovil vinu obvineného z priestupku, ale dospel k záveru, že priestupkové konanie zastavuje. Rozhodnutím žalovaného o zastavení konania totiž žalobca nebol ukrátený na svojom práve domáhať sa cestou občianskoprávnej žaloby náhrady nemajetkovej ujmy alebo konania o ochrane osobnosti, pretože ak sa priestupkové konanie neskončilo vydaním rozhodnutia o tom, že bol spáchaný priestupok a kto bol jeho páchatelom, súd by v občianskom konaní s odkazom na ustanovenie § 135 ods. 1 O.s.p. (výklad opakom) takýmto výsledkom priestupkového konania nebol viazaný. Fyzická osoba má teda právo domáhať sa pred nezávislým súdom, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jej cti a ľudskej dôstojnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby jej bolo dané primerané zadost'učinenie. Musí tak, ale urobiť v inom druhu súdneho konania a to v občiansko-právnom konaní. Žalobca domáhajúci sa prejednávania priestupku urážky na cti teda v súčasnosti nedostáva v priestupkovom konaní žiadnu morálnu ani finančnú satisfakciu.

Dňa 01.10.2013 nadobudol účinnosť zákon č. 180/2013 Z.z. o organizácii miestnej štátnej správy, ktorým bol zrušený zákon č. 515/2003 Z.z. o krajských úradoch a obvodných úradoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení nálezů Ústavného súdu Slovenskej republiky č. 263/2006 Z.z., zákona č. 254/2007 Z.z., zákona č. 102/2010 Z.z. a zákona č. 345/2012 Z.z. Podľa ust. § 4 ods. 2 písm. b/ z. č. 180/2013 Z.z. okresný úrad v sídle kraja vykonáva v druhom stupni štátnu správu vo veciach, v ktorých v správnom konaní v prvom stupni rozhoduje okresný úrad, ktorý má sídlo v jeho územnom obvode, ak osobitný zákon neustanovuje inak; ak v prvom stupni rozhoduje len okresný úrad v sídle kraja, vykonáva v druhom stupni štátnu správu okresný úrad v sídle kraja, ak tak ustanovuje osobitný zákon. Podľa § 9 ods. 1 z. č. 180/2013 Z.z. obvodné úrady zriadené podľa predpisov účinných do 30. septembra 2013 sú okresné úrady podľa tohto zákona.

Pretože Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, sekcia verejnej správy, odbor priestupkov, nie je od 01.10.2013 druhostupňovým správnym orgánom príslušným na ďalšie konanie v predmetnej veci, súd preto ďalej pokračoval v konaní s účastníkom na strane žalovaného označeným ako Okresný úrad Košice.

Najvyšší súd SR sa preto stotožnil so záverom krajského súdu, ktorý konanie podľa § 250d ods. 3 O.s.p. zastavil a preto Najvyšší súd SR napadnuté uznesenie ako vecne správne podľa § 219 ods. 1 a 2 O.s.p. potvrdil.

O trovách odvolacieho konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 146 ods. 1 písm. c/ v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p. a § 224 ods. 1 O.s.p. a žiadnemu z účastníkov konania ich nepriznal, keďže bolo potvrdené rozhodnutie o zastavení konania.

Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v pomere hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 veta tretia zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01.05.2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.